

**GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE WEB TABANLI EŞ ZAMANSIZ
ÖĞRENME ORTAMININ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN
AKADEMİK BAŞARI VE TUTUMLARINA ETKİSİ**

The Effect of Using Web-Based Asynchronous Learning
Environments in Fine Arts Lesson on Middle School Students'
Academic Achievement and Attitudes

Dr. Öğr. Üyesi Sehran DİLMAÇ

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Temel Eğitim Bölümü

sehran.dilmac@ikc.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-4934-6048>

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi-Journal of Ağrı İbrahim Çeçen
University Social Sciences Institute AİCUSBED 5/2 Ekim/Oktober 2019 / Ağrı

ISSN: 2149-3006

e-ISSN: 2149-4053

Makale Türü- <i>Article Types</i> :	Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi- <i>Received Date</i> :	24.07.2019
Kabul Tarihi- <i>Accepted Date</i> :	24.08.2019
Sayfa- <i>Pages</i> : 159-184	 https://doi.org/10.31463/aicusbed.596217

<http://dergipark.gov.tr/aicusbed>

This article was checked by

 iThenticate

GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE WEB TABANLI EŞ ZAMANSIZ ÖĞRENME ORTAMININ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARI VE TUTUMLARINA ETKİSİ

The Effect of Using Web-Based Asynchronous Learning Environments in Fine Arts Lesson on Middle School Students' Academic Achievement and Attitudes

Sehran DİLMAÇ

Öz

Bu araştırmanın amacı görsel sanat eğitimi dersinde web tabanlı asenkron (eş zamansız) öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerindeki akademik başarı ve tutumlara etkisini araştırmaktır. Çalışmada uzaktan eğitimle ilgili tanımlara yer verilerek Görsel Sanatlar dersinde uygulanabilecek uzaktan eğitim platformlarının belirlenmesine yer verilmiştir. Web tabanlı Asenkron ders sunumu projesi geliştirilerek, bu sunum ortaokul 8. sınıfın Görsel Sanatlar dersinde “tasarım ilke ve elemanları” ünitesinde uygulanmıştır. Geliştirilen bu projede, şekil ve renk desteğiyle ders sayfaları, öğrencilerin sosyal medya yolu ile öğretmenlerine e-mail yoluyla göndereceği ödevleri, beş haftalık deneysel çalışmanın süreci boyunca her hafta için ayrı hazırlanmış alıştırmaya soruları, asenkron etkileşimi sağlayan forum sayfaları, görsel bütünlük ve estetik yönler göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Çalışmada deneysel yöntemin, ön test-son test kontrol gruplu deseni tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 öğretim yılı güz yarıyılında Erzurum İline bağlı Yakutiye ilçesinde bulunan bir ortaokulda 8. sınıfta öğrenim gören 34 öğrenci oluşturmaktadır. Bulgular Görsel Sanatlar dersinde Web tabanlı asenkron uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarına ve Görsel Sanatlar dersine ilişkin tutumlarına olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak Web tabanlı asenkron uygulamalarının Görsel Sanatlar dersinde kullanılması gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Web tabanlı, sanat eğitimi, görsel sanatlar eğitimi, teknoloji, resim

Abstract

This study was intended to investigate the effect of using a web-based asynchronous learning environment in fine arts lesson on middle school students' academic achievement and attitudes. The study will present a number of descriptions of distance education and determine the distance education platforms that can be used in the fine arts lesson. The researcher developed a project of asynchronous instruction and implemented it in the eighth grade fine arts lesson's design principles and elements unit. Within this project, the researcher prepared unit pages, homework exercises for students to answer on social media platforms, exercise questions for each of the five weeks of the experimental study and forum pages to ensure asynchronous interaction with the assistance of different forms and colors considering visual totality and aesthetic aspects. This study used pretest-posttest control group design, a quantitative research method. The study sample included 34 eighth grade students in a middle school in Yakutiye, Erzurum, Turkey in the fall of 2018. The study found that web-based asynchronous implementations in fine arts lesson had a positive effect on students' academic achievement and attitudes towards fine arts lesson. The study result suggest that web-based asynchronous practices should be used in fine arts lesson.

Key Words: Web based, art education, visual art education, technology, painting

Giriş

Web Tabanlı Öğretim bilgiye ulaşabilmede günümüzün vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Teknolojide görülen baş döndürücü gelişmeler interneti günlük hayattan bilimsel çalışmalara kadar uzanan geniş bir alanda bilgiyi elde edebilmenin en etkili yolu haline getirmiştir. Toplumların, teknolojik değişimlerin ekonomik gelişmeleri de olumlu yönde etkilemesi sonucu bu alanlarda çalışacak bireylere olan ihtiyacı gün geçtikçe artmaktadır. Bu bireylerin 21. yy becerileri olarak adlandırılan bilgi ve teknoloji okuryazarlığına sahip olmalarının yanı sıra bilgiyi yönetebilmeleri de gerekmektedir. Günümüzde çok sık bir şekilde karşımıza çıkmaya başlayan 21. yy becerileri kavramı şu şekilde tanımlanmaktadır; “Günümüzde ihtiyaç duyulan, üretkenlik, yenilikçi, eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim, işbirliği, bilgi, medya ve teknoloji okuryazarlığı, girişimcilik, esneklik ve uyum gibi üst düzey becerilerdir” (Topçu ve Çiftçi, 2019: 95).

Yaşanan bu gelişmeler eğitimin paradigmasında da değişimleri kaçınılmaz kılmış ve bilginin paylaşılması sürecinde artık geleneksel eğitim şekilleri yerine web tabanlı eğitim olanaklarının geçmesi kaçınılmaz bir hal almıştır (Başkaya, 2008). Çünkü yaşanan bu hızlı gelişmelere hızla ayak uydurabilmenin en önemli yollarından biri eğitim sistemlerinin çağın şartlarına göre yeniden güncellenerek düzenlenmesidir. Yeni kavram ve sistemlerin eğitim süreçlerine uyarlanması, yeni düşünme yollarının ve becerilerinin oluşturulmasında büyük önem taşımaktadır. Bu kavram ve süreçlerden biri Web tabanlı eğitimidir.

“Web üzerinden verilmek üzere hazırlanmış, zamandan ve mekândan bağımsız olarak erişim olanakları sunan, erişimin bir ağ üzerinden (internet ya da intranet olarak) yapıldığı eğitim şekli Web Tabanlı Eğitim (WTE) olarak tanımlanmaktadır (Horton, 2000:2)”.

Web sitelerinde yer alan yazılar, resimler, sesler, filmler, animasyonlar gibi pek çok yapıdaki verileri bir arada sunan bir sistemdir. Web tabanlı eğitim siteleri hazırlanırken ve diğer web sitelerine bağlar kurulurken, internet teknolojisinin vermiş olduğu olanaklardan herhangi bir kısıtlama olmadan faydalanma imkânı vardır.

Yakın geçmişte sadece metinlerden oluşan eğitim materyalleri, günümüzde bilgisayar yazılımları kullanılarak ses ve görüntü eklemeleriyle zenginleştirilmekte, etkileşim daha da arttırılmaktadır. Bu yeniliklerin internet aracılığıyla kullanılması ise eğitim içerikli web sitelerinin popülerliğini arttırmaktadır. Burada en önemli sorun, web tabanlı eğitim siteleri oluşturulurken hangi tür öğretim materyali için hangi geliştirme aracının kullanılacağı ve eğitim içeriğinin nasıl düzenleneceği sorularının yanıtını vermektir. Gelecekte, artan deneyim ve çalışma sonuçları ile bunun cevabını bulmak söz konusu olabilecektir. Fakat şu an referans olarak kullanmak için, teknolojideki gelişimin hızı nedeni ile ne yeterli deneyim ne de araştırma sonucu bulunabilmektedir (Yiğit ve Özden, 2008).

Web tabanlı öğretim uygulamalarında yaşanan sıkıntılardan biri de iyi organize edilmemiş ders yazılımlarındaki yönerge ve açıklamalarının belirsiz olmasıdır. Bu durum, eğitimcilerin istenilen düzeyde geri dönüt almalarına engel olmaktadır. Bahsedilen sorunların yaşanmaması için, eğitim amaçlı kullanılacak olan web siteleri geliştirilirken belirli bir eğitim yaklaşımı göz önüne alınmalı ve uzman bir ekip tarafından hazırlanmalıdır. Web tabanlı öğretimde yapılandırmacılık teorisinin etkileri görülmektedir. Yapılandırmacılık, öğretimi, öğrenciyi ve öğretim materyallerinin farklı bakış

açılırlarıyla değerlendirmesini sağlayacak araçların geliştirilmesine imkânlar sunmaktadır.

Öğretmen veya konu merkezli geleneksel öğretim yöntemlerine alternatif olarak geliştirilen yeni eğitim modelleri içerisinde giderek popürlüğini arttıran web tabanlı öğretim modelinde, bilgi öğrenciye birden fazla yolla sunulmakta ve etkileşimli uygulamalar yapılarak öğretim ortamı zenginleştirilmeye çalışılmaktadır. Bilgisayar yazılım Őirketleri tarafından, Ders Yönetim Sistemleri (Learning Management System – LMS) adı verilen eğitim materyalleri geliştirilmektedir. Web tabanlı eğitim için geliştirilen bu yazılımlar, içerisine eklenen bireyselleştirilmiş öğrenme objeleri ile öğrenci, öğretmen, danışman, yönetici ve kullanıcı gruplarına ait sayfalarla modüler bir yapıya kavuşturulmaktadır. Bu özellik sayesinde kullanıcılar web sayfalarına, portal yöneticilerinin kontrolünde bilgi ekleyebilmektedirler. Böylece web tabanlı eğitim siteleri ders ve ders programlarını içeren cansız bir arayüz olmaktan çıkarak duyuru, forum, doküman ve linkleriyle dinamik bir eğitim materyaline dönüşmektedirler.

İnternet üzerinden etkileşimli sayfalarla yapılan web tabanlı eğitim uygulamalarını sunum Őekline göre, eş zamanlı (senkron) ve farklı zamanlı (asenkron) olmak üzere iki başlık altında inceleyebiliriz.

Farklı Zamanlı (Asenkron)

Picciano bu yöntemi, “web tabanlı eğitimde öğrenme durumunun farklı zamanda gerçekleşmesi Şeklinde tanımlamaktadır (Ünsal, 2007:8)”. Dersin içeriği internet ortamına aktarılmıştır. “Öğrenciler zamandan ve mekândan bağımsız olarak bilgisayar vasıtasıyla web sitesine girerek kendi kendine eğitimlerini gerçekleştirirler (Yeşilyurt, 2006:7)”. Öğretmen ise yönetici ve rehber konumundadır. Çeşitli yönlendirmelerle derse ait konuların tanzimini ve kontrolünü gerçekleştirir. Eş zamansız olarak da adlandırabileceğimiz bu uygulama, uzaktan eğitimin temelidir. Bunun nedeni belirli bir zaman ve belirli bir yer gerektirmemesidir. Dolayısıyla Web siteleri, farklı zamanlarda eğitim için kullanılabilir. Bu yöntemde öğrenciler web sitesinde yer alan ses, video, sunum, animasyon ve simülasyon gibi zengin eğitim materyalleri ile etkileşime geçerek öğrenme sürelerini kendilerine göre ayarlayabilmekte, dersi istedikleri kadar tekrar etme imkanına sahip olabilmektedirler. Kişi kendi kendine internetten, VCD, DVD ve video kayıtlar gibi görsel/ işitsel kaynaklardan istifade edebilmekte bunun yanı sıra online tartışma grupları, forumlar, duyuru panoları gibi olanaklardan da faydalanabilmektedir.

Web Tabanlı Eğitimin Yararları ve Sınırlılıkları Web tabanlı öğretimde bilgi aktarımı, eğitim amaçlı geliştirilmiş etkileşimli web sayfalarından, internet üzerinde servis sağlayıcı şirketlerden ve telefon hatlarından yararlanılarak yapılmaktadır. Bahsedilen bu durum sistemin teknik altyapısını oluştururken, bilgisayar monitöründe kullanıcının gördüğü arayüz ise sistemin tasarım boyutunu meydana getirmektedir. Gerek teknik gerekse tasarım boyutuyla iyi organize edilmiş bir web tabanlı eğitim sisteminin diğer öğretim modellerinde olduğu gibi birtakım yararları ve sınırlılıkları bulunmaktadır. Rosenberg (2001)'inde dediği gibi "Web tabanlı eğitimin başarılı olabilmesi onu almaya ve kullanmaya istekli bir kültür ve strateji oluşturmaya bağlıdır". Web Tabanlı Eğitimin Yararları; Web tabanlı eğitim, tasarlama ve geliştirme aşamasında yüksek maliyet gerektiriyormuş gibi görülmesine rağmen uzun vadede maliyeti düşük bir öğretim sistemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanal sınıflarda yüzlerce kişinin eş zamanlı ve farklı zamanlı eğitim almasına olanak sağlamaktadır. Bu yönüyle eğitimi kitlelere ulaştırırken aynı zamanda da bireyselleştirmektedir.

Geleneksel öğretimde kullanılan pahalı laboratuvar ile ders araç ve gereçlerine ihtiyaç duyulmamakta, bunların yerine daha ucuza mal edilmiş sanal laboratuvarlar ve ders simülatörlerinden yararlanılmaktadır. Ders içerikleri veya yazılımlar istendiği zaman güncellenebilir. Bu durum güncellenmiş bilgilerin hızlı bir şekilde zaman kaybına uğramadan öğrencilere ulaşmasını sağlar. İnternet merkezli öğrenci kayıt sistemi ile öğrencilerin performanslarını izlemek ve çeşitli yazılımların kullanılmasıyla değerlendirme sürecini hızlandırmak mümkündür. Web tabanlı eğitimde farklı zamanlı (asenkron) yöntemle eğitim alan öğrenciler, gününü herhangi bir saatinde, internet erişimi olan herhangi bir yerden öğrenme eylemlerini gerçekleştirebilirler. Öğrenci web ortamında kendini daha rahat ifade edebilir ve derse aktif katılım sağlayarak öğrenme ortamına konsantrasyonunu arttırabilir. Web sayfalarında bulunan sesli ve görüntülü ders materyalleri ile etkileşim arttırılabilir. Bu özelliği ile değişik öğrenme alışkanlığına sahip bireylerin birden fazla duyu organına hitap ederek ilgisini çekebilir ve farklı bir eğitim deneyimi yaşamaları sağlanabilir. İnternette yer alan ilgili kaynaklara bağlantı (link) verilerek içerik zenginleştirilebilir.

Web tabanlı asenkron eğitimin uygulanışı esnasında bir takım sorunlarla karşılaşılmaktadır. Bunların başında asenkron eğitimde yüz yüze eğitimin olmamasının bir sonucu olarak sorumluluk duygusu olmayan öğrencilerin motivasyonun daha da düşmesi ve derse olan ilgilerinin sağlanamaması gelmektedir (Rosenberg, 2001). Ayrıca asenkron eğitimde uygulamalara

katılacak olan öğrencilerin belli bir düzeyde teknoloji kullanım bilgisine sahip olması gerekmektedir. Eğer yeterli düzeyde teknoloji kullanım bilgi ve becerisine sahip değillerse önceden bu kazanımların sağlanması gerekmektedir. Buna rağmen bazı yerleşim bölgelerinde özellikle de kırsal kesimlerdeki internet erişim hızının istenilen seviyeye sahip olmaması bir dezavantaj olarak karşımıza çıkmaktadır. Geleneksel eğitim yöntemine alışkın olan kişilerin kendi kendine öğrenme veya web tabanlı öğrenmeye adaptasyonda belirli bir dönem zorluk çekmesi karşılaşılan problemler arasında gösterilebilir. Tüm bu olumsuzlukların yanı sıra web tabanlı eğitim aktif öğrenmeyi desteklemesine rağmen iyi organize edilmemiş eğitim siteleri, öğrenciyi pasif duruma getirebilir dolayısıyla kazandırılacak hedef davranışlara ulaşılmasını engelleyebilir. Öğrencilerin el becerisini geliştirmeye ve uygulamaya dönük dersler, çeşitli benzetişim uygulamalarıyla verilmeye çalışılsa da tam bir başarıdan söz etmek mümkün değildir. Öğrencinin bilgisayar başında gereğinden fazla kalmasının vücut fizyonomisinde çeşitli postür(duruş) bozukluklarına yola açabileceği bunun yanı sıra aile yaşantısında da olumsuzluklara sebep olabileceği söylenebilir. Yukarıda bahsedilen bu sınırlılıklara rağmen web tabanlı bilgisayar destekli eğitime olan ilgi her geçen gün artmaktadır. Farklı bilim dallarında konu ile ilgili yapılan araştırmalar ve elde edilen sonuçlar bunu göstermektedir. İnternet teknolojisinde yaşanan hızlı gelişmelere bakıldığında, önümüzdeki yıllarda web tabanlı öğretimin daha çok önem kazanacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Görsel Sanatlar Dersinde Teknolojinin Kullanımı

Bilginin gittikçe artan bir hızda elde edilmesi teknolojinin bir sonucudur. Dolayısıyla geleceğe yön verecek toplumların teknolojiyi çok iyi kullanan bireylere ihtiyacı da gün geçtikçe artmaktadır. Bu durum eğitimin geleneksel yöntemlerin dışına çıkarak günün ihtiyaçları doğrultusunda yeniden şekillendirilmesini bir zorunluluk haline getirmiştir. “Günümüzde katlanarak artan bilgi ve öğrenci sayısı beraberinde birtakım sorunları da getirmeye başlamıştır. Bu sorunların bir nebze hafifletilmesi ve eğitim sürecinin kalitesinin artırılması için teknolojiden faydalanılması zorunlu bir hale gelmiştir. Bu teknolojilerden en önemlisi bilgisayarlardır (Daban, 2001:22; Keser, 1989:7, Numanoğlu, 1992:7)”. Ayrıca gerçekleştirilen araştırmalar, sınıfta bilgisayar kullanımının öğrencilerin akademik performansları üzerine büyük etkisi olduğunu ve öğretmenlere bilgi toplama, iletişim ve sunum için güçlü bir araç olarak hizmet sunduğunu göstermiştir (Kirkpatrick ve Cuban 1998, Akt: Erkan, 2004:1917).

Genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olan Görsel Sanatlar derslerinde de teknolojinin kullanılması kaçınılmazdır. Teknolojinin sanatsal tasarımlar yapan bireye kazandırmış olduğu edininim, kısa zamanda çok iş yapabilme ve özgün tasarımlar ve kompozisyonlar ortaya koyabilme imkanı ve bunun sonucu sanatçının bireysellikten işbirlikli ve kolektif çalışmaya yönlendirilmiş olmasıdır. “Kişilerin yeteneklerini işletip yaratıcı, kendine güvenen, üretken ve estetik duyguları gelişmiş kişi olmalarını amaçlarken, genelde aynı niteliklere sahip uygar bir toplum yaratma çabası içine girer (Zor, 2008: 14)”.

Öğrencinin sanatsal uygulamalar yaptığı bu derste güncel kaynaklardan esinlenerek fikirler geliştirmelerine, bu şekilde yaratıcılık ve üretkenlik yönünü duygusal gelişimine de katkıda bulunarak, eleştirel düşünebilme becerisine sahip olmaları sağlanır. Bu kazanımların elde edilebilmesi için vazoda çiçek, ölü doğa, portre, belirli gün ve haftalar gibi konuların ağır bastığı geleneksel sanat eğitimi uygulamalarından uzaklaşılması iyi olur (Özsoy, 2004). Aslında geleneksel ve temel veriler ışığında günceli takip eden, günümüz teknolojileriyle bütünleştirilmiş faaliyetlerin sanat eğitiminde uygulanması gerekmektedir.

Bu çalışmada, yapılan bu çalışmalar göz önünde bulundurularak görsel sanat dersinde web tabanlı asenkron öğrenme ortamının orta okul öğrencilerinin akademik başarı ve tutumlarına etkisinin cevabı aranmaktadır. Araştırma görsel sanat öğretmeni olmayan okullardaki eğitimin aksamaması için uzaktan eğitimin gerekliliğini ortaya çıkararak, yöntem geliştirmeye olanak sağlamaktır. Alanyazın taramalarında incelenen araştırmalarda Web tabanlı uygulamaların diğer alanlarda oldukça yaygın bir şekilde incelendiği görülmektedir (Caldwell, 2006; Dikmenli ve Ünalı, 2013; Horzum ve Balta, 2008; Karaman, 2001).

Görsel Sanatlar derslerinde Web tabanlı asenkron öğrenme ortamlarına ilişkin ulaşılabilen araştırma sayısı ise oldukça az olduğu görülmektedir. Bu taramalarda karşılaşılan yayınlar incelendiğinde (Doğangün, 2007; Erkan, 2013; Pehlivan 2006; Ünalı, 2016; Zor, 2008) ise araştırmaların lisans düzeyinde öğrencilere uygulandığı görülmektedir. Bunların yanı sıra sanat eğitimcilerinin görüşlerinin alınmasını dayanan araştırmalarda bulunmaktadır (Şengül, 2006; Yakar, 2008). Dolayısıyla araştırma grubunu ortaokul öğrencilerinin oluşturduğu bu araştırma diğerlerinden bu anlamda farklıdır. Özellikle Görsel Sanatlar eğitiminin orta öğretimi hedef alan yaş grubuna yönelik gerçekleştirilen bu çalışma ile alan yazına katkı sağlaması umulmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Görsel Sanat dersinde web tabanlı asenkron (eş zamansız) öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerindeki akademik başarı ve tutumlara etkisini araştırmaktır. Araştırma görsel sanat öğretmeni olmayan orta okullardaki eğitimin aksamaması için uzaktan eğitimin gerekliliğini ortaya çıkararak, yöntem geliştirmeye olanak sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda verilen denenceler sınanmıştır.

Araştırma Problemi

Günümüzde teknoloji destekli eğitim denilince akla gelen kavramların başında internet ve Web gelmektedir. Günümüzde bu iki kavram sayesinde bilgiye ulaşabilme artık hem zaman hem mekan olarak daha kolay bir hale gelmiştir. Eğitimde kullanılmak amacıyla tasarlanan Web siteleri, internet ortamlarında dersler ve materyaller öğretmen ve öğrencilerin hizmetine sunulmuştur. Bu gelişmeler eğitim programlarında da güncellemeleri beraberinde getirmiş Web tabanlı eğitim materyalleri kullanılmaya başlanmıştır. Elbette bu süreçte Web tabanlı öğrenme ortamlarının örgün öğretimin yerine geçmesi düşünülemez. Benzer bir ifadeyle teknolojik materyaller hiç bir zaman bir öğretmenin yerini alamaz. Fakat teknolojide yaşanan baş döndürücü hızdaki bu gelişmeler öğretmenlere ve eğitim ortamlarına destek olabilir. Öğrencilerin teknolojiyi kullanma ihtiyaçları karşılanarak, dersin ders dışında da çeşitli uygulamalarla devam ettirilmesi ve bunu öğrencilerin ilgisini çeken bir yolla yapılması öğrenmeyi daha kalıcı bir hale getireceği bilinmektedir. Öğrencilerin bu süreçte ödevlerini sisteme yükleme, öz ve akran değerlendirmeyi yapabilme ve dersi yönlendirebilme gibi etkinliklerle eğitim ortamlarında daha etkin olacaklardır. Web tabanlı uygulamaların ayrıca eğitimde fırsat eşitliğini sağlayabilmesi bakımından da bu uygulamanın katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Doğası gereği özellikle bireyin duyuşsal gelişimine odaklanan görsel sanatlar dersinde Web tabanlı uygulamalar öğrencinin teknoloji ve sanatı birleştirerek daha yaratıcı olabileceği bir ortam sunabilir.

Bu araştırmada, ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar dersinde Web tabanlı asenkron uygulamalarla derste becerilerine ilişkin bir betimleme yapılmaya çalışılacak, ayrıca sanat eğitimine yönelik akademik başarıları ve tutumlarına etkisi üzerinde durulacaktır.

Bu anlayış doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi şu şekildedir: Görsel sanatlar dersinde web tabanlı asenkron öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerindeki akademik başarı ve tutumlarına etkisi var mıdır?

Alt Problemler

1-Görsel Sanatlar dersinde Web tabanlı asenkron öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerindeki akademik başarılarına etkisi ne düzeydedir?

2- Görsel Sanatlar dersinde Web tabanlı asenkron öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerindeki derse ilişkin tutumlarına etkisi ne düzeydedir?

Varsayımlar

Görsel sanatlar öğretmeni olmayan orta okul öğrencilerine yönelik araştırılan bu araştırmanın literatür tarama, deney ve kontrol grubu sonuçlarının olumlu sonuçlanması öngörülmektedir. Tarama sonuçlarının problem cümlesini destekleyici nitelikte olduğu öngörülmektedir.

Sınırlılıklar

- Erzurum İli Yakutiye İlçesi Merkez okulları ile sınırlıdır.
- Araştırma ilçe merkezinde görsel sanat öğretmeni olmayan okullardan birinde yapılacaktır.
- 2018- 2019 Eğitim-Öğretim yılı güz yarıyılında elde edilen bilgilerle sınırlıdır.
- Araştırma temel tasarım ilke ve elemanları konusu ile sınırlıdır.
- Kullanılan veri toplama araçları ile elde edilen bulgularla sınırlıdır.

Yöntem

Görsel sanatlar dersinde Web tabanlı eş zamansız öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerinin akademik başarı ve tutumlarına etkisini değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada, Web tabanlı asenkron uygulamalarının ortaokul öğrencilerinin dersine yönelik akademik başarı ve tutumlarına etkisi araştırılmıştır. Bu çalışmada deneysel desen modelinin “öntest-sontest kontrol gruplu deseni” kullanılmıştır.

Çalışmada gerçekleştirilecek uygulama çalışmasından önce deneysel desene uygun olarak deney ve kontrol grupları oluşturularak, deney grubu ile web tabanlı asenkron (eş zamansız) ortamda “tasarım ilke ve elemanları” ünitesi derste işlenirken, kontrol grubuna ise geleneksel eğitim yöntemlerine uygun sınıf ortamında dersi işlenmiştir. Araştırmada, uygulama öncesi ve uygulama sonucunda deney ve kontrol gruplarından elde edilen verilere göre karşılaştırmalar yapılmıştır.

2.1.

Araştırmanın Aşamaları

Grup	Yansızlık	ÖNTEST	İşlem	SONTEST
GD	R	ABT1.1	X	ABT1.2
		Tutum ölçeği		Tutum ölçeği
GK	R	ABT2.1		ABT2.2
		Tutum ölçeği		Tutum ölçeği

Veri Toplam Araçları

Araştırmada veriler iki veri toplama aracı kullanılarak elde edilmiştir. Web tabanlı asenkron uygulamaların ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar dersine yönelik akademik başarılarına etkisini kontrol etmek için akademik başarı testi; Görsel Sanatlar dersine yönelik tutumlarına etkisini belirlemek için ise “Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Öğrenci Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Akademik başarı testi

Tülüce (2016) tarafından geliştirilen akademik başarı testi kullanılmıştır. Test çoktan seçmeli soru tipinde 80 sorudan oluşturulmuştur. Testin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sürecinde araştırmadan önce 15 öğrenci ile uygulanmıştır. Uygulamadan sonra testte yer alan 80 soruya madde analizi yapılmıştır. Ayırt edicilik indeksi 0.30’dan düşük olan 40 soru kapsam geçerliği göz önüne alınarak testten çıkarılmıştır. Başarı testinin güvenirliği için KR-20 değeri hesaplanmıştır. Testin KR-20 değeri .81, ortalama güçlüğü .46 ve ortalama ayırt ediciliği 40 bulunmuştur.

Görsel sanatlar dersine yönelik öğrenci tutum ölçeği (GSDYÖTÖ)

Görsel Sanatlar dersine yönelik öğrencilerin tutumlarını belirleyebilmek için Ayaydın (2011) tarafından geliştirilen “GSDYÖTÖ” kullanılmıştır. Tutum ölçeğinin kapsam geçerliliğinin sağlanabilmesi için uzman görüşlerine başvurma yanı sıra, yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi için de faktör analizi (Principal Component Analysis) yapılmıştır. Başlangıçta 50 madde olarak düzenlenen ölçek, faktör yükü düşük olan 15 madde çıkartılarak yeniden ele alınmış ve ölçek son halini almıştır. Öğrencilerin Görsel Sanatlar dersine ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik

hazırlanan tutum ölçeğinin toplam varyansı açıklama oranı % 27'dir. Bu açıdan ölçeğin Görsel Sanatlar dersine yönelik tutuma ilişkin bir faktör altında toplandığı söylenebilir. Ölçeğin Cronbach Alfa Güvenirlik katsayısı. 90 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Görsel Sanatlar dersini alan ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin akademik başarılarını ölçebilmek için akademik başarı testi ve derse ilişkin tutumlarını ölçebilmek amacıyla "GSDYÖTÖ"nden elde edilen veriler kodlanıp istatistik paket programına girilerek analizler bu program aracılığı ile gerçekleştirilmiştir.

Deneysel İşlem

Deneysel işlem süreci "Tasarım ilke ve Elemanları" ünitesinin Web tabanlı Asenkron uygulamalarına bağlı olarak planlanması, ünitenin tanıtımı, işbölümü ve uygulama aşamalarından oluşmaktadır. Bu ünite boyunca deney grubuna internet, bilgi aktarma, arama ve geliştirme aracı olarak kullanılmıştır. Web sayfalarında ses ve görüntü araçlarına, etkileşimli araçlara ve özellikle müze ve sanat galerilerinin sayfalarına yer verilmiştir.

Araştırma grubu için tasarım üniteye ele alınan konuya uygun olacak şekilde online alıştırmalar, destek materyalleri, online tartışma yapabilecekleri forumlar yer almıştır. Bunun için özellikle facebook, twitter gibi internet sosyal ağları kullanılmıştır. Çocuklar facebook'da "Görsel Sanatlar Dersi" adında kurdukları grup sayfasında yaptıkları bu çalışmalarını diğer araştırma grubundaki arkadaşları ile paylaşmış, birlerinin çalışmalarına yorumlar yapmışlardır. Ödevler internet'te yayınlanmış ve böylece karşılıklı etkileşimin her an kurulabilmesi sağlanmıştır.

Ders için hazırlanan materyal ders içeriğine uygun olarak ve öğrenci seviyesine göre ilgi çekici bir biçimde hazırlanmış, öğrencinin ilgisini çekebilecek örneklerle anlatım zenginleştirilmeye çalışılmıştır. Materyaldeki içerikte yer alan bilgiler basit, sade ve anlaşılır olmasına dikkat edilmiştir. Olabildiğince özet bilgilere yer verilmiştir. Her konu ile ilgili resim örnekleri Adobe Photoshop 6.0 programı ile üzerinde düzenlemeler yapılarak anlatımı zenginleştirmek için materyale yerleştirilmiştir. Elde edilen materyali öğrenciye etkili bir şekilde sunabilmek için web sayfası tasarımı Macromedia Dreamweaver 4.0 programı ile gerçekleştirilmiştir. Ana sayfa daha dikkat çekici olması için Macromedia Flash 5.0 programında hazırlanmıştır.

Görsel 1. *Görsel Sanatlar Dersi Web Sayfası*

Her hafta işlenecek konu Web sayfası üzerinde yer alan ilgili bölüm tıklandığında öğrenci seviyesi göz önünde bulundurularak hazırlanmış olan sayfa açılmaktadır.

Görsel Sanatlar Dersi Tasarım İlke ve Elemanları

Tasarım Nedir?

Tasarım unsurları ve ilkeleri bir sanat eseri oluşturmak için kullanılan yapı taşlarıdır. Tasarım unsurları bir resim, çizim veya tasarımı oluşturan şeyler olarak da düşünülebilir. İyi ya da kötü bütün resimler, çizimler hepsini olmasa da onların çoğunu içerecektir. Tasarım ilkeleri ise tasarım unsurları ile neler yapabileceğimiz olarak düşünülebilir. Tasarım ilkeleri ne kadar başarılı uygulanabilirse çizimlerin de o kadar başarılı olacağı söylenebilir.

Tasarım, güncel Türkçe sözlükteki anlamlarına bakıldığında 1. Zihinde canlandırılan biçim, tasavvur, 2. Bir sanat eserinin, yapının veya teknik ürünün ilk taslağı, tasar çizim, dizayn, 3. Bir araştırma sürecinin çeşitli dönemlerinde izlenecek yol ve işlemleri tasarlayan çerçeve, tasar çizim, dizayn ve 4. Daha önce algılanmış olan bir nesne veya olayın bilinçte sonradan ortaya çıkan kopyası anlamlarına gelmektedir (TDK, 2012). İngilizce ve Fransızca'da yer alan isim ve fiil olarak kullanılan "design" kelimesinin telaffuz edildiği şekliyle Türkiye'ye kazandırılmış olan "dizayn" kelimesi ile eş anlamlı olarak kullanılır. Bu araştırmanın bağlamı bakımından tasarım denildiğinde TDK'nin sözlüğünde yer alan iki ve üçüncü anlamlarına karşılık gelen web tasarımı, grafik tasarımı, çevre tasarımı veya endüstriyel tasarımı gibi tanımlalarda da kullanıldığı biçimi anlaşılmaktadır. Bu anlamda tasarım bir nesne veya sistemin yapımı için bir plan veya düzenin yaratılmasıdır.

Tasarım

Elemanları

Nelerdir?

Klasik grafik tasarımı teorisine göre tasarımın unsurları şunlardan oluşur: çizgi, şekil, doku, değer/renk ve alan

Deney grubuna Web sayfasının girişi (home page) kullanımı hakkında uygulamalı olarak bilgi verilmiş, ödevlerin nereden yükleneceği, konu ile ilgili videoların nereden izlenebileceği, alıştırma sorularına nasıl ulaşacakları ve öğretmenlerine nasıl mail gönderecekleri uygulamalı olarak gösterilmiştir.

Kontrol gruplarındaki dersler öğretmen merkezli öğrencilerin çoğunlukla pasif, dinleyici konumunda bulunması biçiminde yürütülmüştür. Kontrol grubunda düz anlatımın yanı sıra tartışma, soru cevap vb. yöntemler sıklıkla kullanılmıştır. Derslerde dikkat çekme, güdüleme, gözden geçirme, ara özet, tekrar, son özet, değerlendirme etkinliklerine yer verilmiştir. Dersler yıllık ve ünite planları çerçevesinde sürdürülmüştür. Öğrenme süreçlerine öğrenciler katılmamış bilgiyi nasıl yapılandıracakları dikkate alınmamıştır. Kontrol grubu ile deney grubundaki gibi WEB tabanlı bir öğrenme ortamı düzenlenmeden dersler işlenmiştir.

Beş haftalık deneysel uygulamanın sonrasında deney ve kontrol gruplarına akademik başarı testi ve GSDYÖTÖ test tekrarı yöntemiyle sontest olarak uygulanmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu, Yakutiye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir ortaokulda öğrenim gören ve 2018-2019 güz yarısında Görsel Sanatlar dersini alan 8. Sınıf öğrenciler oluşturmaktadır. Deneysel çalışma 5 haftalık bir süre içerisinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler Tablo 2.2’de verilmiştir.

Tablo 2.2.

Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler

	Değişken	f	%
Cinsiyet	Kız	16	52.9
	Erkek	18	47.1
Toplam: 34		100	

Tablo 2.2 incelendiğinde çalışma grubunda yer alan 34 öğrencinin 16’sı kız (%47.1), 18’i erkektir (%52.9). Araştırmada deney ve kontrol grupları denekleri eşleştirme yöntemi tercih edilerek oluşturulmuş ve öğrencilerin başarı sıralamalarına dikkat edilerek gruplar random atama yapılarak oluşturulmuş ve gruplar karma bir şekilde oluşturulmuştur. Bunun için öğrenciler başarı sıralamaları dikkate alınarak sırayla bir deney bir kontrol grubu olacak şekilde ayrılmıştır.

Bulgular

Birinci Denenceye İlişkin Bulgular

Web tabanlı asenkron öğrenme uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarına olan etkisini belirleyebilmek için ve bağımlı değişken üzerinde ön testin etkisini kontrol edebilmek için ANCOVA yapılmıştır.

Regresyon eğimlerinin eşleşliği kriterinin karşılanma düzeyi ile ilgili bulgular Tablo 3.1’de gösterilmiştir.

Tablo 3.1

Akademik Başarı Testi İçin Regresyon Eğimin Göstergesi

	Kaynak	Kareler Top.	Sd	Kareler Ort.	F	p
Başarı Testi	Düzeltilmiş Model	383.877	3	127.959	1.818	.169
	Sabit	2700.913	1	2700.913	41.054	.000
	Grup	6.220	1	6.220	.094	.693
	Ön test	27.657	1	27.657	.429	.497
	Grup*Ön test	33.773	1	33.773	.533	.456
	Hata	1778.095	30	66.603		
	Toplam	74520.000	34			
	Düzeltilmiş Toplam	2365.059	33			

Tablo 3.1’de elde edilen bulgularda kovaryans analizinin de bir şartı olan regresyon eğimlerinin eşitliği şartının yerine getirdiği belirlenmiştir. Regresyon eğimlerinin eşleşliği için *Grup*Ön test* satırında yer alan p değerlerinin anlamsız ($p > .05$) olması gerektiği için akademik başarı testine ilişkin regresyon eğimlerinin eşleşliği sağladığı, kovaryans analizinin şartını da yerine getirdiği ($F = .533, p > .05$) görülmektedir.

Web tabanlı asenkron uygulamaların öğrencilerin akademik başarılarına olan etkisine yönelik deney kontrol gruplarında denkliliği belirleyebilmek için gerçekleştirilen ön test puanları arasında bir farklılık olup olmadığını belirleme amacına yönelik gerçekleştirilen analize ilişkin sonuçlar Tablo 3.2’de sunulmuştur.

Tablo 3.2

Kontrol-Deney Gruplarına Ait Ön Test Puanları İçin Hesaplama t-testi Analiz Verileri

Gruplar	n	\bar{X}	ss	sd	t	p
KG Ön Test	17	35.37	8.60	32	-1.043	.307
DG Ön Test	17	37.86	6.10	32		

Tablo 3.2’de verilen bulgular incelendiğinde deney-kontrol gruplarına ait akademik başarı testi ön test puan ortalamaları, standart sapmaları, serbestlik dereceleri ve t-testi analizi sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık

görülmemektedir ($t_{(32)} = -1.043$, $p > 0.05$). Dolayısıyla bu verilere dayanarak grupların akademik başarı testi açısından birbirine benzer özellikler taşıdığı ileri sürülebilir.

Deney-kontrol gruplarına ilişkin ön test puanlarına göre düzeltilmiş son test puanları Tablo 3.3'te yer almaktadır.

Tablo 3.3

Ön Teste Ait Puanlara Göre Düzeltilmiş Son Test Puan Ortalamaları

	Grup	n	\bar{X}	Düzeltilmiş ortalama
Akademik Başarı Testi	Kontrol	17	43.32	43.29
	Deney	17	47.98	48.55

Tablo 3.3 incelendiğinde, öğrencilerin akademik başarı testine yönelik son testte deney grubu $\bar{X} = 47.98$, kontrol grubu ise $\bar{X} = 43.32$ puan ortalaması elde edilirken, düzeltilmiş ortalamalarda deney grubu son test puan ortalaması $\bar{X} = 48.55$, kontrol grubu puan ortalaması ise $\bar{X} = 43.29$ olduğu görülmektedir. Bu verilerde deney grubunun son test puan ortalamalarının kontrol grubu son test puan ortalamalarına kıyasla daha da yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4

Akademik Başarı Testi Ön Test Etkisinin Kontrol Altında Tutulduğu Kovaryans Analizinin Verileri

	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Başarı Testi	Düzeltilmiş Model	376.113	2	188.056	2.624	.089	.143
	Sabit	3217.438	1	3217.438	54.75	.000	.614
	Ön test	63.451	1	63.451	.930	.330	.028
	Grup	314.367	1	314.367	4.821	.034	.133

Hata	2032.946	31	65.579
Toplam	72130.000	34	
Düzeltilmiş Toplam	2377.059	33	

Tablo 3.4’de kovaryans analizi sonuçları incelendiğinde gruplar arasında ön test puanlarına göre düzeltilmiş son test puanları arasında ($F_{(1,31)}=4.821$, $p=.034$, $\eta^2=.133$) deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu ($\bar{X}_{\text{deney}}=48.55$, $\bar{X}_{\text{kontrol}}=43.29$) anlaşılmaktadır.

3.2. İkinci Denenceye İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci denencesine ait verilere ilişkin betimsel istatistikler Tablo 3.5’te verilmiştir.

Tablo 3.5

GSDYÖTÖ Elde Edilen Verilere İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerlerinin Verileri

İfadeler	\bar{X}	ss
1.Resim çok sevdiğim bir derstir.	4.29	0.92
2.Resim derslerinde başarılı olacağımdan şüpheliyim.	2.28	0.94
3.Resim dersleri genellikle çok sıkıcı geçer.	2.78	0.72
4.Resim dersinin en sıkıcı yanı çok malzeme istenmesidir.	3.89	0.99
5.Resim derslerine çok istekli girerim.	4.21	0.80
6.İnsanların resim dersinden korkmalarına anlam veremem.	3.55	1.04
7.Resim korktuğum bir derstir.	4.23	0.87
8.Resimle ilgili daha fazla çalışma yapmak isterim.	4.30	0.79

9.Resim zevkli çalışmaların olduğu bir alandır.	3.71	1.03
10.Resim dersi diğer dersler kadar gerekli değildir.	3.53	1.19
11.Resimle ilgilenmek zaman kaybıdır.	3.19	1.30
12.Zorunlu olmasa bile resim dersi almak isterim.	4.19	0.99
13.“Resim” beni huzursuz eden bir kelimedir.	3.65	0.02
14.Resim dersi beni diğer derslerden daha çok korkutur.	2.10	0.45
15.Çevremde gördüğüm sanat eserlerine değer veririm.	3.73	1.09
16.Resim derslerinde başka şeyler düşünürüm.	3.74	1.09
17.Resim dersinde öğrendiklerimiz yararlı şeylerdir.	4.17	0.96
18.Resim dersi için harcadığım zamana acımam.	4.33	0.78
19.Resim dersi ile ilgili bir çalışma bana zevk verir.	3.67	1.05
20.Sanat eserleriyle ilgili bilgi edinmek hoşuma gider.	3.74	1.07
21.Bir resme bakmak bana zevk vermez.	3.84	0.88
22.Çevreyi güzelleştiren her şeyin korunmasına önem veririm.	3.76	0.91
23.Yaptığım resimleri dersi geçmek için yapıyorum.	2.13	0.70
24.Resim dersinde geçmişe ait sanat eserlerini tanımak isterim.	4.55	0.59
25.Televizyonda sanatla ilgili programlar sıkıcıdır.	2.04	0.61
26.Yaptığım resimlerde kendi duygularımı aktarırım.	3.60	0.96
27.Sanatla uğraşmanın zevkli olmadığını düşünüyorum.	4.10	0.90
28.Günümüz sanat eserleri ilgimi çekmez.	3.79	1.10

29. Her resmin beğendiğim bir tarafı vardır.	4.13	0.88
30. Sanatçılar eserlerinde duygularını aktarabilir.	4.15	0.85
31. Ünlü resimlerde ilgimi çeken bir şey yoktur.	3.60	0.89
32. Eski uygarlıkların sanatı benim için önemli değildir.	3.44	1.25
33. Sanat eserlerinin yapıldığı dönemler ilgimi çekmez.	2.55	1.07
34. Resim dersinde fazla bir şey öğrenilmez.	2.61	0.90
35. Resim yapmak sıkıcıdır.	2.01	0.50

Görsel Sanatlar tutum ölçeği maddelerine ilişkin aritmetik ortalamalar Tablo 3.5'te incelendiğinde “Resim çok sevdiğim bir derstir. ($\bar{X} = 4.29$)”, “Resim derslerine çok istekli girerim ($\bar{X} = 4.21$)”, “Resimle ilgili daha fazla çalışma yapmak isterim. ($\bar{X} = 4.30$)”, “.Resim dersi için harcadığım zamana acımam. ($\bar{X} = 4.33$)”, “Resim dersinde geçmişe ait sanat eserlerini tanımak isterim. ($\bar{X} = 4.55$)”, “.Sanatla uğraşmanın zevkli olmadığını düşünüyorum. ($\bar{X} = 4.10$)”, “Her resmin beğendiğim bir tarafı vardır. ($\bar{X} = 4.13$)”, “Sanatçılar eserlerinde duygularını aktarabilir. ($\bar{X} = 4.15$)”, maddelerine öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin Görsel Sanatlar dersi tutum ölçeğine ilişkin maddelerden en az katılım ifadesi olarak belirttikleri madde ise “Resim yapmak sıkıcıdır. ($\bar{X} = 2.01$)” maddesidir.

Web tabanlı uygulamanın öğrencilerin Görsel Sanatlar dersine yönelik tutumları üzerindeki etkisini incelemek için ve bağımlı değişken üzerinde ön testin etkisini kontrol edebilmek için ANCOVA yapılmıştır. Regresyon eğimlerinin eşleşliği kriterini karşılama düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 4.6'da gösterilmiştir.

Tablo 3.6

GSDYÖTÖ İlişkin Regresyon Eğiminin Göstergesi

	Kaynak	Kareler Top.	Sd	Kareler Ort.	F	P
Tutum Ölçeği	Düzeltilmiş Model	723.323	3	241.108	2.663	.066
	Sabit	2648.283	1	2648.283	29.251	.000
	Grup	111.534	1	111.534	1.232	.276
	Ön test	1.803	1	1.803	.020	.889
	Grup*Ön test	77.030	1	77.030	.873	.364
	Hata	2716.118	30	90.537		
	Toplam	572075.000	34			
	Düzeltilmiş Toplam	3439.441	33			

Tablo 3.6 incelendiğinde kovaryans analizinin bir şartı olan regresyon eğimlerinin eşitliği şartını yerine getirdiği belirlenmiştir. Akademik başarı testine ilişkin regresyon eğimlerinin eşleşliğinin sağlandığı ve kovaryans analizi şartının yerine getirildiği görülmüştür (F=.873, p> .05).

Kovaryans analizine ilişkin temel sayıtların karşılandığı belirlendikten sonra Web tabanlı uygulamaların öğrencilerin Görsel Sanatlar dersine ilişkin tutumlarına etkisini incelemek için deney kontrol gruplarının denk olup olmadığına yönelik gerçekleştirilen ön test puanlarının gösterdiği farklılıklar belirlenerek analiz sonuçları Tablo 3.7’de gösterilmiştir.

Tablo 3.7

Kontrol ve Deney Gruplarına Ait Ön Test Puanları İçin Yapılan Bağımsız Örneklem t-testi Analizinin Verileri

Gruplar	n	\bar{X}	ss	sd	t	p
KG Ön Test	17	128.53	12.97	32	1.022	.314
DG Ön Test	17	124.83	7.43	32		

Tablo 3.7’de deney kontrol gruplarının GSDYÖTÖ ön test puanlarına yönelik puan ortalamaları incelendiğinde anlamlı bir farklılığa

rastlanmamıştır ($t_{(32)} = 1.022$, $p > 0.05$). Bu bulgu deney ve kontrol gruplarının temel tasarım dersine yönelik tutumları bakımından benzer özellikler gösterdiği anlaşılmaktadır.

Grupların GSDYÖTÖ ön test puanları dikkate alındığında düzeltilmiş son test puanları Tablo 3.8’de verilmiştir.

Tablo 3.8

Ön Teste Ait Puanlara Göre Düzeltilmiş Son Test Puanlarının Ortalamaları

	Grup	n	\bar{X}	Düzeltilmiş ortalama
Görsel Sanatlar Dersi Tutum Ölçeği	Kontrol	17	123.24	123.95
	Deney	17	132.67	132.44

Tablo 3.8 incelendiğinde, öğrencilerin Görsel Sanatlar dersi tutum ölçeğine ilişkin son testinde deney grubu $\bar{X} = 132.67$, kontrol grubu ise $\bar{X} = 123.24$ ortalama puan elde edilmiştir. Düzeltilmiş ortalamalarda ise deney grubu son test puan ortalaması $\bar{X} = 132.44$, kontrol grubu puan ortalaması ise $\bar{X} = 123.95$ ’dir. Görsel Sanatlar dersi tutum ölçeği son test puanları incelendiğinde deney grubunun lehine bir farklılık görülmektedir. Grupların son test puan ortalamalarında görülen farkın anlamlı olup olmadığına yönelik gerçekleştirilen kovaryans analizinin sonuçları Tablo 3.9’da verilmiştir.

Tablo 3.9
GSDYÖTÖ Ön Test Etkisinin Kontrol Altında Tutulduğu Kovaryans Analizinin Verileri

	Kaynak	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Tutum Ölçeği	Düzeltilmiş Model	646.294	2	323.147	3.586	.040	.188
	Sabit	2935.557	1	2935.557	32.581	.000	.512
	Ön test	44.852	1	44.852	.498	.486	.016
	Grup	641.318	1	641.318	7.118	.012	.187
	Hata	2793.148	31	90.102			
	Toplam	572075.000	34				
	Düzeltilmiş Toplam	3439.441	33				

Grupların son test puan ortalamaları arasında gözlenen farkın anlamlılığını belirlemek için yapılan kovaryans analizi sonuçları Tablo 3.9'da incelendiğinde gruplar arasında ön test puanlarına göre düzeltilmiş son test puanları arasında ($F_{(1,31)}=7.118$, $p=.012$, $\eta^2=.187$) deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu ($\bar{X}_{\text{deney}}=132.44$, $\bar{X}_{\text{kontrol}}=123.95$) anlaşılmaktadır. Elde edilen bu sonuçlar Baltacı ve Akpınar (2011), Cardwell (2006), Horzum ve Balta (2008) ve Sankaran ve Bui'nin (2001), web tabanlı eğitimin yüz yüze eğitim ile arasındaki farkları inceledikleri araştırma sonuçları ile farklılık göstermektedir. Bu durum ilgili araştırmalarda deney grupları ile öğretmen arasında işleyişe uygun olarak yeterli düzeyde bir uyum sağlanamamış olmasından kaynaklanıyor olabilir. Bu araştırma da ise öğretmenle deney grubu arasında uyumlu bir sürecin yaşanmasından dolayı sonuçlar deney grubu lehine çıkmış olabilir.

Tartışma Sonuç ve Öneriler

Örgün eğitimin bir rakibi veya alternatifi olarak görülmemesi gereken WEB tabanlı öğrenme ortamları tam tersi olarak örgün eğitimin bir

destekçisidir. WEB tabanlı öğrenme süreçleri özellikle eğitimde karşılaşılan önemli problemler arasında bulunan ders sürelerinin yetersizliğini ders dışında telafi ederek giderebilmenin yanı sıra farklı öğrenme stillerine sahip olan öğrencilere ulaşarak eğitimde fırsat eşitliğini bir nebze de olsa sağlayabilme adına önemli fırsatlar sunabilme imkanı sağlaması bakımından önemli katkılar sağladığı görülmektedir (Carr, Farley, 2003; Carswell, Venkatesh, 2002).

Araştırma bulguları sonuçlarına dayanarak Görsel Sanatlar dersine yönelik Web tabanlı Asenkron uygulamanın gerçekleştirildiği deney grubu ile kontrol grubunun akademik başarı testinden aldıkları son test puan ortalamaları arasında deney grubu lehine bir farklılık olduğu ($\bar{X}_{\text{deney}}=48.55$, $\bar{X}_{\text{kontrol}}=43.29$) görülmektedir.

Bu bulgulara dayanarak Web tabanlı Asenkron uygulamalarının geleneksel öğretim yöntemi ile işlenen Görsel Sanatlar dersine göre öğrencilerin akademik başarıları üzerinde daha etkili olduğu görülmektedir.

Bu sonuç, Web tabanlı uygulamaların akademik başarı üzerinde olumlu etkileri olduğunu belirten (Doğangün, 2007, Erkan, 2013; Pehlivan, 2006; Tepecik ve Zor, 2014) ve öğrencilerin Görsel Sanatlar dersine ilişkin tutumlarına olumlu yönde ettiği ilişkin (Avcı, 2015; Tuna, 2002; Ünalın, 2016) araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Araştırmada ele alınan ikinci alt probleme ilişkin sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin Görsel Sanatlar tutum ölçeği maddelerinden tamamen katıldıkları maddeler incelendiğinde “Resim dersini çok sevdiğim, derse çok istekli girdiklerimi, resimle ilgili daha fazla çalışma yapmak istediklerimi, bu ders için harcadığım zamana acımadıklarım, derste geçmişe ait sanat eserlerini tanımak istediklerimi, sanatla uğraşmanın zevkli olduğunu düşündüklerim yönünde görüş belirtmişlerdir.

İkinci alt probleme ilişkin grupların son test puan ortalamaları arasında gözlenen farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin yapılan kovaryans analizi sonuçlarıda incelendiğinde gruplar arasında ön test puanlarına göre düzeltilmiş son test puanları arasında ($F_{(1,31)}=7.118$, $p=.012$, $\eta^2=.187$) deney grubu lehinde anlamlı bir fark olduğu ($\bar{X}_{\text{deney}}=132.44$, $\bar{X}_{\text{kontrol}}=123.95$) anlaşılmaktadır.

Elde edilen sonuçlar Web tabanlı uygulamaların derslerde öğrencinin çok daha fazla ilgisi çektiği ve bu durum motivasyonlarını artırmasından kaynaklanmış olabilir. Motivasyon öğrenme ve başarı üzerinde önemli etkileri olduğu bilinmektedir (Wolters & Rosenthal, 2000).

Araştırmada gözlemlenen diğer bir sonuç ise ödevlerin Web sitesine yüklenmesi sonucu kağıt tasarrufu sağlanmış olmasıdır. Bu uygulama ile ayrıca ders esnasında dikkati dağılmış olan bir öğrenci daha sonra konu tekrarı yapabilir. Derslerin bu şekilde işlenmesi öğretmenin sürekli olarak konuları güncelleştirmesini sağlayacağı için daha yararlı olacaktır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak; ortaokul 8. Sınıf görsel sanatlar dersinde Web tabanlı asenkron uygulamalarını içeren öğretim etkinliklerine daha fazla yer verilebilmesinin ve etkili Web tabanlı uygulamaların yapılabileceği uygun öğretim ortamlarının düzenlenmesinin, öğretmen adaylarının özellikle lisans eğitimleri sürecinde teknolojiyi kullanmaya yönelik becerilerini artıracak derslerin programlara konulması bu teknolojik becerilerini test etmelerine ve de geliştirmelerine katkı sağlayacağı söylenebilir.

Kaynakça

- Akbulut, Y. (2010). *Sosyal bilimlerde SPSS uygulamaları*. İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.
- Alakuş, A.O. (2005). İnternet ve Sanat Eğitimi Bağlamında Görsel Sanatlar ve Dijital Boyut. (Ed.Ahmet Tarcan). ss. 123-143. İnternet ve Toplum, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Avcı, E. (2014). Dijital Sanat Bağlamında Dijital Teknolojilerin Güzel Sanatlar Eğitimine Entegrasyonu. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 18(41), 866-882.
- Baltacı, B. Akpınar, B. (2011). Web tabanlı öğretimin öğrenenlerin üstbilgi farkındalık düzeyine etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 8 (16), 319-333.
- Büyüköztürk, Ş.(2011). Sosyal bilimler için istatistik. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). Deneysel desenler, 4. Baskı, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Caldwell, E.R. (2006). A comparative study of three instructional modalities in a computer-programming course: traditional instruction, web based instruction, and online instruction. Unpublished PDH Thesis. The University of North Carolina at Greensboro. USA.
- Carr, K. C. Ve Farley, C. L. (2003). Redesigning courses for the World wide web. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 48, 407-417.

- Carswell, A. D. ve Venkatesh, V. (2002). Learner outcomes in an asynchronous distance education environment. *International Journal of Human- Computer Studies*, 56 (5), 475-494.
- Cüez, T. (2006). İlköğretim 8. sınıflarda fen bilgisi dersinin web tabanlı öğretim desteğinin öğrenci başarısına etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Enstitüsü.
- Dikmenli, Y. ve Ünalı Ü. E., (2013). Harmanlanmış öğrenme ve sanal sınıfa dönük öğrenci görüşleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 326-347.
- Doğangün, K., M. (2007). Görsel sanatlar eğitimi dersi için interaktif cd tasarımı ve uygulanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkan, S. (2004). Okul öncesi öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumları: bireysel özelliklerin rolü. XII. Eğitim Bilimleri Kongresi, Bildiriler Kitabı. Cilt III. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erkan, T. (2013). Güzel sanatlar öğrencilerinin bilgi ve kalıcılık seviyelerinin araştırılması: temel tasarım dersine wbcl modeli uygulanması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi – Sayı 35*. 123-134.
- Horton, W. (2000). Designing web based training: how to teach anyone anywhere anytime. New York: Published by John Wiley& Sons. Inc.
- Horzum, M., B. ve Balta, Ç.,Ö. (2008). Farklı web tabanlı öğretim ortamlarında öğrencilerin başarı, motivasyon ve bilgisayar kaygı düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* 34: 140-154.
- Karaman, S. (2001). Bilgisayar ağları ve iletişim dersinin uzaktan web tabanlı asenkron öğretimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Karasar, N. (1991). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (24. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Keser, H. (1989). Bilgisayar Destekli Öğretim İçin Bir Model Önerisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Morgan, G. A., Leech, N. L., Gloeckner, G. W. and Barrett, K. C. (2004). *SPSS for introductory Statistics: Use and interpretation*. (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Özsoy, V. (2004). Resim-İş öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi kullanımı konusundaki tutumları. XII. Eğitim Bilimleri Kongresi, Bildiriler Kitabı. Cilt IV. Ankara: Kadioğlu Matbaacılık.

- Pehlivan, H. (2006). İlköğretim sınıf öğretmeni adaylarının sanat eğitiminde internet sitesi oluşturmaları ve görüşleri. *İlköğretim Online*, 5(2), 35-47, 2006. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>. Adresinden 07.03.2017 tarihinde elde edilmiştir.
- Rosenberg, M. J. (2001). *E-Learning*. New York: McGraw-Hill, USA.
- Sankaran, S. R. and Bui, T. (2001). Impact of learning strategies and motivation on performance: a study in web-based instruction. *Journal of Instructional Psychology*. 28 (3).
- Şengül, E. (2006). *Teknolojinin Görsel Sanatlarda Kullanımı ve Sanat Eğitimine Katkısı*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tepecik, A., Zor, A., (2014). Yapılandırmacı yaklaşıma göre web tabanlı bilgisayar destekli sanat eğitiminin akademik başarıya etkisi. *İDİL*, 3(14), 51-70.
- Topçu, M. S., Çiftçi, A. (2019). 21. yüzyıl becerileri ve STEM. A.D.Ö. Özçelik ve M. N. Tuğluk (Ed.). *Eğitimde ve endüstride 21. yüzyıl becerileri* içinde(s.95-116). 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Tuna, Serdar. (2002). *Sanat Eğitimi Bölümlerinde Tasarım İlke ve Elemanlarının Bilgisayar Teknolojisi Yardımı ile Uygulanması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tülüce, E., A. (2016). Proje tabanlı öğrenme yönteminin görsel sanatlar öğretmeni adaylarının akademik başarı ve tutumlarına etkisi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Ünal, T., H. (2016). Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde internet destekli öğrenme ortamlarının oluşturulması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*. Cilt 2, Sayı 1, -130-147.
- Ünsal, H. (2007). *Harmanlanmış öğrenme etkinliğinin çoklu düzeyde değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Wolters, C.A., & Rosenthal, H. (2000). The relation between students' motivational beliefs and their use of motivational regulation strategies. *International Journal of Educational Research*, 33, 801-820.
- Yakar, G. (2008). *Temel sanat eğitimi dersi programının yürütülmesine ilişkin görüşlerin incelenmesi ve doku modülü için örnek cd-rom tasarımı*.

- Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yeşilyurt, N. (2006). İleri kumanda teknikleri dersinin web tabanlı eğitimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Yiğit, Y. Ve Özden, M. Y. (2008). Web tabanlı eğitim materyali içerisinde internet üzerinden görüntü aktarımı. http://inet-tr.org.tr/inetconf5/bildiri/Y_yasemin_Y_Ozden.html adresinden 21 Haziran 2008 tarihinde edinilmiştir.
- Zor, A. (2008). Yapılandırmacı yaklaşıma göre web tabanlı bilgisayar destekli sanat eğitimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.